

Dit is een aparte bijlage bij het jaarverslag over 2021 van de Stichting Koninklijke Defensiemusea. Het bevat een volledig overzicht van de nieuwe aanwinsten, bruiklenen en publicaties in 2021 van de aangesloten musea. Over enkele aanwinsten en bruiklenen is in hoofdstuk 3 van het jaarverslag is meer achtergrondinformatie te vinden.

Aanwinsten

National Militair Museum

Militaire plugbajonet voor officieren, compleet met schede. Mogelijk Nederlands. Op de kling vergulde decoraties met het motto 'Pro Aris et Focis'.

Bord 'Hero Of The Month' op naam van Lkol Marinus P.A. den Ouden

Vaandel Commando Luchtstrijdkrachten

Gevechtshelm Duitse Luftwaffe Tweede Wereldoorlog

1 baret, 3 borstzakemblemen, 1 medaille en een boek van 11 DAAR (Dutch Airborne Art Rangers) piekpunt

Furket

Goedendagpunt met schoen

Stijgbeugel

Goedendag met schoen

Schedepunt (degen)

Schedepunt (degen)

Schedepunt (infanteriesabel)

Piekpunt met schoen

Leren schede

Jurk van de Minister van Defensie (mw Ank Bijleveld), gemaakt voor Prinsjesdag 2019, inclusief ontwerpekeningen en stofstalen. Gemaakt van restafval van ingeleverde en recyclebare kleding. Ontworpen door Daisy van Groneingen (medewerkster KPU-Bedrijf Defensie)

Gasmaker B (1916), ook wel 'varkenssnuetje' genoemd; inclusief bewaarblik en bril

Helm M34 zwart (randloos), helm, Verblifa 1951, Duitse helm met camouflageovertrek (WOII), Duitse helm met Nederlandse driekleur (Technische Nothilfe), Nederlandse helm M35 met

camouflagebeschildering (Nederlandse Landwacht in Duitse camouflage) (zie Boek K.d. Jode pag. 268), Casque Adrian Nederlands model (Nederlandse burgerwacht) (zie boek K.d. Jode), Duitse Stahlhelm met adelaar, Duitse helm met adelaar met provenance (Möhns, WOII), Duitse patroontas MP40, Franse verbandset (Binnenlandse Strijdkrachten), Zwitsers bajonet, Nederlands bajonet, baret Canadese artillerie, baret Engels met Nederlandse leeuw, patroontasje revolver 1887, Passierschein voor overgegeven Duitsers (Save conduct), diverse baretemblemen (Milva, genieregiment pontonniers, Generale staf, Intendance staf/standaard model, haan Frans?), diverse schouderemblemen (Tudorroos MILVA, Genieregiment pontonniers 1e model, genieregiment pontonniers 2e model, Intendance staf model 1), setje van twee onderscheidingen (15 jr trouwe dienst en Orde van Leopold II van de Vrijstaat Congo)

Natuurstenen object met afbeelding van Duitse adelaar en tekst, afkomstig van de Fliiegerhorst Soesterberg

6 modellen/miniaturen van een munitievoerwagen VM, een caissonachterwagen, een voorwagen tot voorraadafkruit van geschut 8 cm staal, een transportwagen voor twee paarden, een transportwagen en een compagnieskar.

een Italiaans centraalvuurpistool model 1910 systeem Glisenti, kaliber 9x19 Glisenti, wapennummer N 1553. Een greepplaat is ooit vervangen, en een borgpen mist. Mogelijk dat de spanveer niet meer origineel is.

Twee als laatste naar beneden gehaalde vlaggen uit de missies Afghanistan, te weten Torin Kowt (2009) en Mazar e Sharif (2021)

Zes wandplaten van het Israelische Spike anti-tank raketsysteem dat momenteel in gebruik is bij de Nederlandse Strijdkrachten.

Houten wandbord afkomstig uit Afghanistan:

'2 NLD DET
HQ ISAF RC NORTH
32.678,5 office hours'

Het bord heeft jaren in de bar (Lion's Rock) gehangen op Dutch Mountain in Mazar-e-sharif. Het is een ludieke verwijzing naar de traditie binnen de luchtmacht om het aantal vliegers bij te houden en op borden te schilderen.

Verzameling onderdeelborden uit Afghanistan

Portretschilderij, olieverf op doek in vervulde lijst, van Franz (von) Steiger (1721-1760) als kapitein-commandant van een compagnie van het Regiment Zwitserse Gardes met een aanstelling als luitenant-kolonel. Het schilderij is uit circa 1760. Zie het aanwinstenartikel in Arma 51.

Een vuursteengeweer met bijbehorende bajonet, gemaakt door de Geweerfabriek Culemborg 1759-1777 voor het arsenaal van de Generaliteit, in 1799 verstrekt aan fuselier Rutger Ten Hoopen van de 7e halfbrigade.

Barette met twee medailles van A.E. Von Brucken Fock: 20 jaar trouwe dienst + Tunesische (Arabische) onderscheiding, munitiekistje en een granaat 100 mm met tijdbuis < WOI

Vliegercap, Brits (ca.1939-1940) afkomstig van sgt Jansen (geb. 1913. Luchtvaarafdeling) en logboek Sgt Jansen

Veldharmonium

Fotoalbum, aangeboden aan de brigade-generaal C.A. Hartmans bij zijn afscheid als directeur van het legermuseum, 1960.

Veldgeschut getrokken door een paardentracie van de rijdende artillerie. De voorstelling toont een tractie bestaande uit tien paarden in vijf stellen in een zanderig (hei)landschap onder dik wolkendek.

Losbladig fotoalbum van reserve 2de luitenant M.E. de Kanter van het Vrouwen Hulp Korps te Kebon Sirih, Batavia. Daarbij een briefje aan res. 2de luitenant M.E. de Kanter van res. kapitein A.A. Dudok van Heel-Nonhebel, commandant VHK KL in Indonesië, over een inlichtingenrapport.

Een historische dagorder en dito berichtenformulier uit naam van generaal Spoor inzake de maatregelen voor het leger vooruitlopend op de soevereiniteitsoverdracht aan Indonesië.

Foto genomen tijdens de Mobilisatie, mogelijk vlak voor 10 mei, bij een villa in de buurt van Dordrecht. Hendrikus Nijboer, geboren te Oldebroek op 21 september 1910, van wie deze foto is geweest, was daar gelegerd om de Moerdijkbruggen te verdedigen. Achterop de foto heeft hij de namen geschreven van (Bruno) Tideman en (Hermanus Leonardus) De Hondt, die daar gesneuveld zijn. Nijboer zelf overleed op 27 juli 1976 te Harderwijk.

Tijdens krijgsgevangenschap heeft 1e luitenant Cornelis Zaaijer in Neurenberg-Langwasser en te Stanislau deze steen met inscriptie en het houten kistje vervaardigd. Op de steen staan de namen van 18 medegevangenen met naam, rang en handtekening. Zie ook de informatie verstrekt door de schenker op een A4tje die in integraal Adlib verwerkt kan worden.

Verzameling brieven, een prentbriefkaart, een pasfoto en een tekeningetje behorend bij een van de brieven van P.G.J van der Biezen (04-07-1925-14-07-2009), soldaat bij het Regiment Prinses Irene, vanuit voormalig Nederlands-Indië geschreven.

Groepsfoto van de derde compagnie van het 4de Regiment Infanterie, genomen op 23 april 1940. Op de achtergrond villa Mare Nostrum aan de Beethovenweg in de duinen van Noordwijk aan Zee. Ingelijste chromolitho 'Ter herinnering aan mijnen diensttijd', Verlag v. I. (?) Pieper Berlin N., 1891 en later (datering op basis portret Wilhelmina).

Medailles voor Trouwe Dienst van de milities van Curaçao en Aruba. Ze worden verstrekt na 6 jaar dienst bij de militie.

Opengewerkte TOW antitankraket, met deel schietbuis en affuit.

2 kanonnen van 8 (cm) staal

Scheepskist H.A. Maurenbrecher

Overall, vlieger, vlamwerend: pedegree Lok (vlieger arts), 5 Badges 301 sqn., bril: MK 14: pedegree Luit ter Zee A.S. Baarda.

Tracks Duitse tank uit de slag bij Arnhem.

Persoonsensemble van Leen Stigter uit Haarlem bestaande uit een verzameling deels opgeplakte foto's van Soesterberg als vliegbasis in de jaren 1930, vier decoraties van het Mobilisatie-Oorlogskruis (WOII), een baton van de Orde van Oranje-Nassau, een speldje van de Koninklijke Luchtmacht, een verlofbericht, en een uittreksel uit de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens van Maassluis.

Plugbajonet van het Regiment Gardes Dragonders, 1676-1720

Patches behorend bij de overall van Joost Niki Luijsterburg

Plano Reglement Wet op de Krygstucht e.d., bestaande uit zes aan elkaar geplakte bladen met een lengte van 236 cm en een hoogte van 52 cm, van 26 Juni 1799

Drie affiches, waaronder 'Woensdrecht 1, 2, 3 juni Blokkades Bezettingen'

(Krijt)tekening met Duitse militair op wacht voor een gebouw met een enigszins haveloze jonge vrouw die op kleine afstand toekijkt, periode mogelijk Tweede Wereldoorlog.

Verzameling losse kleurenfoto's m.b.t. Unifil jaren '80 Libanon, bestaande uit ca. 166 kleurenfoto's, (ca.) 9 x 12 cm, 1 groepsfoto in kleur, (ca.) 13 x 18 cm, 1 groepsfoto (ca.) 18x24cm en 1 groepsfoto in zwart-wit, (ca.) 13 x 18 cm

Gebedskleed, Afghaans, opgemaakt voor de toeristische markt. Aangeschaft op de biënnale van Venetië, 2015.

Ensemble van Aalbert van Duuren, bestaande uit een handgemaakt dummy geweer, een Javaanse kris type model Djokjakarta, beiden buitgemaakt op de T.N.I., periode 1945-1950. Daarnaast twee albums waarvan één fotoalbum en één samengesteld album.

Ensemble Degener: 1 gebundeld dossier met (persoonsgebonden) documenten, een vechtmes (met eerder toegekend objectnummer 136047 vanwege Arma-artikel), rangonderscheidingstekens/ uniformparaferalia, metalen voertuigplaat met opdruk 'USA', messtin Amerikaans model, originele U.S. WWII Officer M1911 Campaign Hat, plus daarnaast USB-stick met digitale bronbestanden waaronder ook digitale fotografie.

Officiersponjaard van het Duitse leger ten tijde van de Tweede Wereldoorlog ('Heer'). Afkomstig uit het kantoor van Seyss Inquart, mogelijk eigendom geweest van een van zijn stafofficieren. Met begeleidende documenten.

Een zogenoemd 'survival-knife', type D (fabrikant Wilkinson Sword) , gebruikt door de Nederlandse luchtmacht, periode jaren '50-'60

Verzameling van adjudant A. Flierman

Marinemuseum

Set beschermende kleding voor brandbestrijding.

Vijf foto's, 2x van pantserdekschip Holland, 1x van schroefstoomschip 1e kl Van Galen, mijnenlegger Nautilus en onderzeebootjager Drenthe in Kielerkanaal.

Tien foto's, 3x bemanningsfoto Willem van der Zaan, Caribisch gebied, 1949, 2x torpedootjager Van Galen, Curaçao, 1949, 2x mijnenveger Onverdroten, 3x opnemingsvaartuig Snellius.

Drie foto's uit nalatenschap van matroos-zeemiliciën Wolter van der Molen (Nederlands Nieuw Guinea, 1951-'52): portret met koffers, kerstkaart bemanning Hr.Ms. Boeroe en Hr.Ms. Boeroe in Hollandia.

Fotoalbum marinecarrière matroos schrijver 1e klas J. de Jong (1931-2015), met 2x foto Hollandia, Nederlands Nieuw Guinea, barakken marinekazerne en Hr.Ms. Snellius en Luymes aan de steiger.

Fotomapje Koninklijke Marine Vlissingen (10x fotografische Ansichtkaart van de KM in Vlissingen ca. 1930), uit nalatenschap van Jurriaan Eindhoven (1915-1970)

Scheepsmodel JSS Zr.Ms. Karel Doorman

Drie olieverfschilderijen: standaardfregatten van de Kortenaer-klasse (aankoop), luchtverdedigingsfregatten van de Jacob van Heemskerck-klasse (aankoop) en fregatten van de Wolf-klasse (schenking).

Oorlogswimpel onderzeeboot Hr.Ms. Tonijn

1x foto landingsdivisie Hr.Ms. Koetei, tijdens vruchteloze zoektocht naar mogelijke Duitse radiozender in de omgeving van het Sentani meer (noord-oost Nieuw Guinea), 1915, 1x aankondigingskaart voorgenomen huwelijk LTZ 1 K.P.F. Schmitt en Jo van Lunteren, Batavia augustus 1916, 1x portretfoto LTZ1 K.P.F. Schmitt, 1x groepsportret van het gezin van KLTZ K.P.F. Schmitt, 1x portret KLTZ K.P.F. Schmitt ten tijde van zijn functioneel leeftijdsontslag, mei 1928, 2x passagebiljet (1x overtocht Jo van Lunteren naar NOI, 1x retour gezin Schmitt naar Nederland), 1x briefwisseling tussen officier Marine Stoomvaartdienst L. Prinsen en zijn verloofde, periode voor en tijdens WO2.

Verslag Bezoek Nederlandse marineschepen aan Leningrad, juli 1956

Nieuw-Guinea herinneringskruis M.J. Nietfeld, 1993, oorkonde Nieuw-Guinea herinneringskruis M.J. Nietfeld, 1993 en fotoalbum Nieuw-Guinea 1957 van M.J. Nietfeld.

Fotoalbum uit nalatenschap van de latere KTZ R.H.P. Baaij, mobilisatietijd, WO2 in Engeland en het caribisch gebied, wereldkaartkaart waarin ingetekend de reizen van de lichte kruiser Hr.Ms. Jacob van Heemskerck 1940-'45 en marine monteursopleiding, dictaat wisselstroom

1x document van overgave van het Japanse detachement op Billiton, ondertekend door 1e luitenant Yamaguchi Yashiro en de commandant van de lichte kruiser Hr.Ms. Tromp, KTZ F. Stam, te Tandjong Pandan op 21 oktober 1945, zwaard van een Japanse legerofficier, een zgn. 'shin gunto type 98', vermoedelijk overgedragen door 1e luitenant Yamaguchi Yashiro aan KTZ Fredrik Stam bij de Japanse overgave van Billiton op 21 oktober 1945, fotografisch portret KTZ Fredrik Stam als defensieattaché in Washington, 1947 (fotobureau Chase-Statler).

Lang kanon 30 pond no.2, Watson & Company, 1831.

Eenpersoons polyester draagvleugelboot, aangedreven door zonne-energie, de zgn. SOLARboot van de Technische Opleidingen KM (2014).

Onderhoudsdoosje voor Automatisch pistool M 3, 1933.

Tekeningen Fregat Zr.Ms. Malampus, LTZ P. Arriens, 1816.

Speldje Marine Watersport Vereniging.

Monsterboekje Adriaan van Keulen, 1949 en tijdschrift Stella Maris (van de vlootalmoezeniers), april 1948.

Herinneringsvaan opnemingsvaartuig Hr.Ms. Snellius (1952-1977).

3 stuks 'De Busschieter', uitgave Artillerieschool KM - 1955.

Fotoalbum overdracht s-fregat Hr.Ms. Abraham Crijnssen aan de Verenigde Arabische Emiraten op 31 oktober 1997.

Journal operatie 'Haven' als onderdeel van de operatie 'Provide Comfort' ter bescherming van Koerdische vluchtelingen in Noord-Irak en Turkije, april-juli 1991, cartografische kaart 'Operation Haven Briefing Map', 1991 en Fotoalbum Combined Taskforce Provide Comfort, uitgereikt aan majoor H.A. van der Til bij het einde van de Nederlandse inzet in juli 1991.

3 voordrachten van LTZ2 b.d. J. Heringa (1879-1956), jaren 1930 en 3 zwart-wit foto's Hr.Ms. pantserdekschip Utrecht, begin 1900.

Plakboek Marva schrijfster Gonda van Geel (1925-2021), programma KWT revue, 1947, toneelstuk te Indonesië, ca. 1947/1948, affiche Marine revue 'Wij gaan de wal op', 1947 en tijdschrift Stella Maris, no. 8, 1948.

Boekje/brochure 'Uit het marineleven', Onze Vloot.

Schilderij Mijnenveger Hr.Ms. Hoogeveen bij Odda (Noorwegen), Maarten Platje 1995.

Akoestisch veegtuig AX Mk 6 (B) en akoestisch veegtuig SA Mk IV

Dummy geweer Diemaco C7

Foto's majoor-vliegtuigmaker algemeen A.F. Mommers en de MLD, ontslagbrief majoor-vliegtuigmaker algemeen A.F. Mommers, 1972 en brochure '25 jaar Marine Vlieggkamp Valkenburg', 1972

Uitnodiging LKOL Wijnsouw en echtgenote voor het bijwonen van een cocktailparty op 19 augustus 1951 t.g.v. het vertrek van de Eerste Divisie Mijnenvegers uit Nederlands-Indië, ensemble uitdienststelling Hr.Ms. Neptunus door KTZ mr. R.H. Berts, 13 september 1974: bekendmaking regeling uitdienststelling, wimpel in kist, handgeschreven speech KTZ Berts en drie foto's.

Getrokken kanon van 16 duim.

Coltrui witte wol, een paar witte sokken met zool opdruk 'Wool & Nylon Made in England'; uit nalatenschap van kwartiermeester Jacob de Mos (1919-2016), oud opvarende van de motortorpedoboot Hr.Ms. MTB 235.

Scheepsmodel havensleper Noordzee, schaal 1:50.

Mariniersmuseum

Visitekaartje generaal Nass met papieren over vaandelopschriften.

Diaprojector in koffer en een kist met dia's.

2 fotoalbums marinier Warnaar 1945-1950, tas met boeken voor bibliotheek en enkele documenten marinier Warnaar.

Documentatie L. Jonker MLD en documenten MP A. Nowee

Documenten H. Tellinga: oorkonde Oorlogsherinneringskruis , oorkonde Orde en Vrede, oorkonde NNG Herinneringskruis, oorkonde bronzen medaille, oorkonde zilveren medaille, oorkonde gouden medaille en verklaring commandospeld.

Penning bevrijdingsactie De Punt, doosje met emblemen Korps Mariniers, verslag archiefonderzoek De Punt en knipselkrant provinciehuis Assen.

Drietal tijdschriftartikelen Marinierskapel, boek Taptoe Delft, drie fotoalbums en twee tegeltjes Taptoe Delft.

Marechausseemuseum

Ensemble 'Gelderman', bestaande uit 5 objecten.

Bruiklenen

National Militair Museum, uitgaand

Rijksmuseum Amsterdam	Afbeelding van een Camp Zooals hetzelfde gemaakt werd door de Troupes van Haare Hoog Moogende [...] onder de Ordres van den Collonel L.H. Fourgeoud in de Boschen van de Colonie van Suriname
Stichting Klu Historische Vlucht	Vickers Super Marine Spitfire Mk.IX jachtvliegtuig registratie PH-OUQ ex 3W-17, H-25 serial number CBAF IX.1732 North American Noorduyn AT-16ND Harvard IIB lesvliegtuig registratie PH-TBR ex B-182, ex USAAF 43-12509, RAF FS668 North American Noorduyn AT-16ND Harvard IIB lesvliegtuig met registratie PH-MLM, c/n 14A-1444, ex KLu B-71, ex USAAF 43-13145 De Havilland DHC-2 Beaver transportvliegtuig met registratie PH-DHC, ex S-9, c/n 965 North American Noorduyn AT-16ND Harvard IIB lesvliegtuig registratie PH-LSK, s/n 42-12394, c/n 14-641, ex B-64
Stichting Klu Historische Vlucht	North American Noorduyn AT-16ND Harvard IIB lesvliegtuig c/n 14-764 met registratie A50 US Navy ex KLu B-165 Fokker S.11 lesvliegtuig met registratie PH-SII ex "E-24" constructienummer 6215 North American Noorduyn AT-16ND Harvard IIB lesvliegtuig registratie PH-IBY ex KLu B-184 c/n (msn) 14A-1100 ex USAAF 43-12801 Vliegerjas leder LVA; bruin Vliegerbroek leder LVA; bruin Vliegertenuue buitenmodel LVA; groen Zwemvest / reddingsvest; geel Vliegeroverall NF-5 / F-104 Vliegerwing RAF Zwemvest 'Mae West'; geel Parachute vlieger NF-5; groen Anti-G broek; groen vliegerkap LVA; bruin Vliegerhelm HGU-2A/P; wit Vliegerhelm Mk.IA/M Hawker Hunter vlieger Gevechtshelm Gevechtshelm Gevechtshelm Vliegerlaarzen LVA, zwart Vliegerlaarzen, zwrt, oud model Vliegerlaarzen, zwart, oud model
Historische Collectie Verbindingsdienst	Sjako Model 1865 voor een officier der genie, Nederlands, ca. 1900 Rijzweep van gevlochten bamboe Regiments vaandel 'REGIMENT VERBINDINGSTROEPEN' Ponsbandvoorbereidingsmachine TT-4229 Siemens mechanische bandschrijver T-68 Ponsbandvoorbereidingsmachine TT-4229 Siemens mechanische bandschrijver T-68 Telexmachine Siemens T-100Z TT-4231

Huis Bergh	Plaat uit boek 00236471
Museum het Markiezenhof	Kinderharnas, replica naar 1579, 2004 Mantelhelm van een kinderharnas van prins Maurits, replica naar voorbeeld uit 1579 Ringkraag van een kinderharnas van prins Maurits, replica naar voorbeeld uit 1579 Kuras van een kinderharnas van prins Maurits, replica naar voorbeeld uit 1579 Paar wapenhandschoenen van een kinderharnas van prins Maurits, replica naar voorbeeld uit 1579
Stichting Historische Collectie Regiment Bevoorrading- & Transporttroepen	Landingsboot Model LC, KL Vaartuigendienst vervaardigd door militairen in Nederlands Indië
Historische Verzameling Militaire Inlichtingen	Bronzen munt van de kondschapdienst met het portret van Willem I Rond houten doosje zonder deksel
Rijksmuseum Amsterdam	Groot houten bord met tijgerkop "Staf T-Brigade"
Stichting Alouette Museum Barneveld	Fairchild K-38 fotocamera waarmee de Alouette helikopter tot 30 kilometer ver achter het IJzeren Gordijn kon kijken. Bodemplaat en bekabeling voor de Fairchild K-38 fotocamera Bedieningspaneel c.q. controlebox voor de Fairchild K-38 fotocamera Alouette III helikopter

Mariniersmuseum, uitgaand

Museum Rotterdam	Mariniershelm M1934
Wereldmuseum Rotterdam	Divers fotomateriaal

Publicaties

National Militair Museum

“Dutch Muskets, Aspects of Eighteenth Century Firearms and Gunmaking in The Netherlands” in het Engelse peer reviewed *Arms and Armour Journal*.

Daarnaast is een artikel gepubliceerd in het Amerikaanse peer reviewed tijdschrift *Armax: the journal of contemporary arms* dat wellicht aardig is om te vermelden. De titel “The Dutch Uzi: Service Variants of the Army, Navy & Air Force, 1957–1997”

Marinemuseum

Recensie van het boek van C. Koninckx (red), *De Belgische Marine sedert 1946 een geschiedenis* (Tielt, 2020) in het Tijdschrift voor zee geschiedenis no. 40 (2021);

Maritieme Beeldtaal II (Zaandam, 2021);

Van de redactie in *Scheepshistorie* 29;

Van de redactie in *Scheepshistorie* 30;

Zeeslag bij Kijkduin. Een sepiatekening door Ludolf Bakhuysen in *Scheepshistorie* 30;

Boekbespreking 'Jan Janszoon, admiraal van Salé - De 17e-eeuwse moslimpiraat uit Haarlem' in *Scheepshistorie* 30;

Zeeslag bij Kijkduin. Een sepiatekening door Ludolf Bakhuysen in *Arma* nr. 51 (Amsterdam, 2021);
Lezing 'Geloof en bijgeloof op zee' tijdens het symposium 100 jaar Dienst Geestelijke Verzorging in november 2021;

Index 2006-2021. *Scheepshistorie* 1 tot en met 30 (Odoorn, 2021).